

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: D. Cristian)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, V. Cotorobai, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Igor Mocan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Mocan
împotriva Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu privire la constatarea încălcării
dreptului de acces liber la justiție, discriminarea pe criterii de naționalitate, origine
etnică, statut social, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit apelul declarat de Igor Mocan

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2017, Igor Mocan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu privire la constatarea încălcării
dreptului de acces liber la justiție, discriminarea pe criterii de naționalitate, origine
etnică, statut social, încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central s-a
respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Igor Mocan
împotriva Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu privire la constatarea încălcării
dreptului de acces liber la justiție, discriminarea pe criterii de naționalitate, origine
etnică, statut social, încasarea prejudiciului material și moral.

La 13 iunie 2018, Igor Mocan a declarat apel împotriva hotărârii din 07 iunie
2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și a solicitat cu casarea acesteia cu
pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 14 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat
curs cererii de apel cu acordarea unui termen de până la 17 octombrie 2018 pentru
înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel în limba
oficială a statului, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază
apelul.

Prin încheierea din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
apelul declarat de Igor Mocan împotriva hotărârii din 07 iunie 2018 a Judecătoriei
Strășeni, sediul Central, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile
instanței de apel stabilite prin încheierea din 14 septembrie 2018.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la data de 03 decembrie 2018 Igor Mocan a depus cerere de recurs. (f.d. 134-136)

Examinând recursul declarat Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437, alin.(1).

Conform art. 437, alin. (1) al Codului de procedură civilă cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Igor Mocan a depus cererea de recurs împotriva încheierii din data de 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din data de 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74, alin. (1) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13, alin. (1) al Constituției Republicii Moldova limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine.

Prin prisma, art. 118, alin. (1) al Constituției Republicii Moldova și art. 9, alin. (1) al Legii cu privire la organizarea judecătorească procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Colegiul reține că prevederi similare celor constituționale precizate se conțin și în art. 24, alin. (1) al Codului de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Astfel, sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale, care impune o condiție ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și

dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, însă aceasta trebuie să fie însoțită de o traducere în limba de stat.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Prin urmare, cererea de recurs redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducere acesteia, realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii formulate într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

Colegiul reține jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume cauza Ivanov versus Finlanda din 29 mai 2002, în care Curtea a constatat în cazul unei doamne ce deținea cetățenia rusă, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda - finlandeza și suedeza - că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Igor Mocan împotriva încheierii din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, în conformitate cu prevederile art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Igor Mocan, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437, alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Igor Mocan împotriva încheierii din data de 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat